

Številka: 010-1/2018/4
Datum: 8. 7. 2019

Državni zbor Republike Slovenije
Šubičeva 4

1000 Ljubljana
gp@dz-rs.si

ZADEVA: MNENJE K PREDLOGU ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE (ZIntPK-C), EPA 703-VIII

Zveza: Vaš dopis številka 2014-02/19-17/3, z dne 5. 7. 2019

Spoštovani,

Združenje občin Slovenije vam v nadaljevanju posreduje mnenje k Predlogu Zakona o spremembah n dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-C), EPA 703-VIII.

Združenje občin Slovenije je pripravljavce predloga zakona že v začetku in konec leta 2018 ter v mesecu maju letošnjega leta opozorilo na pomanjkljivosti zakona.

Menimo namreč, da predlagatelj od zavezancev (ki jih je vedno več) zahteva vedno večjo aktivnost, pozornost in posledično odgovornost, slednjemu ne sledi plačna politika v državi. Ocenjujemo, da se pri predlaganih rešitvah sledi vedno večji birokratizaciji postopkov tudi tam, kjer bi pristojni organ lahko določene evidence na podlagi že zbranih podatkov sam osvežil.

Še pred podajo konkretnih mnenj k posameznim sklopom in členom predloga zakona bi želeli podati nekaj načelnih stališč, ki smo jih na združenju prejeli s strani županj in županov članic Združenja občin Slovenije.

Županje in župani so prepričani, da zakon ne gre v pravo smer. Namreč gre v smeri, ko bo KPK lahko delovala kot nekakšna država v državi in postala odlično orodje za obračunavanje s politiki in funkcionarji. Vse kršitve, ki jih obravnava KPK bi morale izhajati iz določb zakona, ne pa iz načelnih mnenj KPK. To lahko pojasnimo tudi na konkretnem primeru. Namreč številne občine oz. njihovi svetniki so dobili po nekaj sto evrov visoke kazni, ker so na občinskih svetih pri glasovanjih o članih raznih svetov zavodov, kjer so

med ostalimi kandidirali tudi oni sami, glasovali zase. Kajti KPK je sprejela **načelno mnenje**, da se to ne sme in da se morajo izločiti iz glasovanja. V zakonu to ni opredeljeno, je pa na podlagi mnenja komisije. V razmislek predlagamo, da bi se prijave, ki prispejo v času volilne kampanje, obravnavale tako hitro, da so zaključene vsaj pred pričetkom uradne volilne kampanje ali v kolikor to ni mogoče, da se postopki začnejo voditi po končani kampanji. Zagotovo bi s tem število prijav v času volilnih kampanj in zloraba inštrumenta KPK bistveno upadla.

Zadnje čase je vse bolj razvidno, da KPK postaja orodje za politična obračunavanja enih in drugih strani politike ter lobijev, še posebej v času predvolilnih kampanj. Namesto, da bi to država zajezila in povrnila ugled KPK-ju ter sprejela ukrepe, da se to več ne bi dogajalo s tem predlogom sprememb še samo bolj razplamteva to področje (namreč, če nekoga tožiš in dokazuješ na sodišču, te to nekaj stane in je tega zato tudi dosti manj, prijava na KPK pa čisto nič ne stane in prijave »padajo kot rastejo gobe po dežju« še posebej v volilnem obdobju). Namreč na str. 22 v dokumentu o odgovorih KPK-ja na pripombe vseh, ki so jih podali pišejo, da lahko KPK objavi ugotovitve takoj po izdani sodbi čeprav še le-ta ni nujno pravnomočna! Na to je v teh predlogih opozorilo tudi Upravno sodišče RS, pa je KPK v odgovoru to gladko zavrnilo. Se vam zdi to res prav? Se bomo šli zopet politiziranja, lova na čarovnice, ko človek bije bitke nato na sodišču, medtem ti KPK uniči ugled z objavo njihovih ugotovitev, ki nato na sodišču dobijo epilog, da so bile neupravičene? Kako boste pa v tem primeru zaščitili nas, ki smo prav tako ljudje, z družinami, z imeni in priimki, ki ti jih na tak način za vedno uničijo? Kje pa bo tu definirana odgovornost KPK-ja? Kdo bo za to odgovarjal? Imamo funkcionarji sploh še kakšne osnovne pravice? Igrati se z življenji na takšen način res ni hec. In o tem ni ne duha ne sluha v novem predlogu zakona!

Zgodba se ponovi tudi pri **načelnih mnenjih**, ki si jih KPK ustvarja sama brez zakonskih podlag, z njimi lahko uničuje življenja in ugled posameznikov in jih lahko objavi ne da bi počakala, da v primeru, ko obdolženi poda tožbo, da bi se ta postopek najprej na sodišču končal, šele nato pa sledila objava KPK.

S strani članstva pa smo prejeli tudi razmišljanja o širjenju kroga zavezancev tudi na vodilne v javnih zavodov, ki so vezani na mandat in so porabniki proračunskih sredstev, natančneje:

- direktorji javnih institucij, ki so vezani prav tako na mandat in so porabniki javnega denarja,
- člani nadzornih odborov podjetij, ki so v večinski lasti države ali občin oz. upravljalcev javnega denarja,
- člani na izvoljenih funkcijah (tudi državni svetniki...),
- direktorji družb v večinski državni in občinski lasti.

V nadaljevanju pa podajamo mnenja še k sledečim členom in sklopom:

9. člen predloga spreminja 13. člen ZIntPK, ki določa na čigavo pobudo oz. prijavo se uvede postopek pri Komisiji za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: KPK). Menimo, da se s tem popravkom zakona daje KPK izredno široka pooblastila, ki jih je do sedaj opravljala policija, tožilstvo in kjer to delo opravljajo strokovno usposobljeni kadri in ne uslužbenci KPK. Pa s to pripombo nikakor ne menimo, da uslužbenci KPK niso dovolj usposobljeni za opravljanje svojega dela, le za tovrstno delo menimo, da je bolj prav, da ostane na policiji in tožilstvu. Nenazadnje je na to opozorilo tudi Okrožno sodišče v Ljubljani, a je KPK kar prezrlo opozorilo, saj so odvrnili, *da so preostale aktivnosti KPK, ki so opredeljene v 9. členu (13. člen ZIntPK; stran 23 pri predlogih) osredotočajo na situacije, ko v večini ne gre za ravnanja, ki dosegajo kakovost kaznivih dejanj, jih je pa z vidika zagotavljanja integritete delovanja javnega sektorja kljub temu treba ustrezno obravnavati in se na njih odzvati*. Sprašujemo se lahko, kdo je tisti, ki bo določil, kaj dosega kakovost kaznivih dejanj? Subjektivna odločitev posameznika zaposlenega na KPK?

TI Slovenija je predlagala, da se pri 3. odstavku 9. člena predloga za prvo besedno zvezo »načelno mnenje« doda »če to ne škodi interesom predkazenskega postopka, v katerem se obravnava podana kazenska ovadba.« KPK je v odgovoru zapisala, da predlagana sprememba ni potrebna, ker izdaja načelnega mnenja ni obvezna, KPK se o tem odloči v vsakem posameznem primeru. Poraja se vprašanje kako in na podlagi česa KPK sprejme odločitve. Treba je določiti jasna merila in določila z namenom, da se izognemo subjektivnim odločitvam in nepotrebnemu politiziranju.

Ugotavljanje premoženjskega stanja

Predlagamo, da se ohrani enkrat letno poročanje sprememb premoženjskega stanja in ne na 30 dni po vsaki spremembi premoženja. Predlagana sprememba ne prinaša nobene dodane vrednosti, razen, da podira že ustaljen sistem poročanja.

Predlagamo, da se nepoklicne funkcionarje to je državne svetnike izvzame iz poročanja o premoženjskem stanju. Državni svet ima zelo specifičen položaj in temu primerno predstavlja majhno tveganje za to področje.

Funkcionarji so nenehno pod pregledom in pritiski javnosti ter vseh inštitucij, da se lahko upravičeno bojimo, da bomo kmalu res težko dobili še kvalitetne ljudi, ki se bodo pripravljali izpostavljeni in opravljati delo župana, poslanca itd. Nesmiselno se zdi tudi širjenje kroga ljudi okrog tistih, ki morajo poročati o premoženjskem stanju. S tem posegamo tudi življenje ljudi, ki dejansko nimajo nič z opravljanjem dela funkcionarja.

Menimo tudi, da bi bilo treba zagotoviti takšen sistem objave, v katerem ne bi bilo npr. izpostavljena točna lokacija prebivališča, nepremičnine, ki jo ima v lasti funkcionar. To bi se lahko zagotovilo na način, da se številke zemljišč, hiš in drugih nepremičnin ne objavijo, ampak se samo navede za kakšno nepremičnino gre.

Na tem mestu se tudi strinjamo, da ima javnost pravico vedeti, za kaj se porablja javni denar in nenazadnje imamo zato tudi sistem ERRAR, kar pozdravljamo. Se pa na drugi strani poraja vprašanje zakaj državljani nimamo pravice preko sistema ERRAR izvedeti, kdo vse prejema javni denar za subvencije, torej plačila vrtca, pa domov za ostarele, pa plačila najemnin v stanovanjih, pa obveznega zdravstvenega zavarovanja... Že večkrat smo tako združenja kot občine in tudi druge institucije opozarjale, da je prav na teh področjih je vse več netransparentnosti, kršitev, goljufanja, ko s krivimi prijavi prebivališč, pod pretvezo, da živijo na ločenih naslovih, z prepisi avtov in drugega premoženja na ostale svoje ljudi nezakonito prihajajo do javnega denarja. Menimo, da bi bilo treba tudi na tem področju narediti korak naprej v zagotavljanju transparentnosti porabe javnega denarja.

Sprejemanje daril

Nasprotujemo ureditvi širjenja kroga zavezancev v zvezi z omejitvami in prepovedmi glede sprejemanja daril. Ureditev prinaša dodatne naloge in obveznosti tako za KPK, in posledično tudi za občine (večji nabor sledenja darilom...).

Omejitve poslovanja

Predlagana ureditev prinaša dodatno delo, in sicer organi, ki jih zavezuje določba 35. člena ZIntPK (omejitev poslovanja in posledice kršitev), KPK sezname posredujejo preko elektronskega obrazca. Ta naloga sicer že obstaja, jo bo pa treba izvajati v večjem obsegu. Ocenjujemo, da to prinaša dodatne naloge za občine.

Menimo tudi, da bi bilo treba o omejitvi poslovanja razmišljati tudi npr. pri direktorjih javnih zavodov, občinskih svetnikih. Poraja se namreč vprašanje kako je lahko direktor javnega zavoda občine v tej isti občini občinski svetnik, kjer je torej občinski svet »nadrejen« tudi njemu?

Kazenske določbe

Menimo, da so kazenske določbe v celotni noveli zakona, kot tudi že v obstoječem zakonu, previsoke tako za odgovorne osebe kot za organe.

Lepo pozdravljeni,

Robert SMRDELJ
Predsednik Združenja občin Slovenije